

31.5.2007

HAM-2007-R-2-531
JOT/24A/2007

Lahden kaupunki
Lahden seudun kuntatekniikka
Kaarikatu 29
15100 Lahti

Rälssin maanvastaanottoalueen laajennus, Lahti

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Lahden kaupunki, jonka puolesta YVA-menettelyn projektinjohdosta vastaa Lahden seudun kuntatekniikka, on 15.3.2007 toimittanut Hämeen ympäristökeskukseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen arviointiohjelman (YVA-ohjelman) Lahdessa sijaitsevan Rälssin maanvastaanottoalueen laajennus hankkeesta. YVA-ohjelman on laatinut hankkeesta vastaavan Lahden kaupungin konsulttina Ramboll Finland Oy. Hämeen ympäristökeskus toimii YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena ja antaa YVA-ohjelmasta yhteysviranomaisen lausunnon. Näiden tahojen yhteystiedot ovat seuraavat:

Lahden kaupunki/Lahden seudun kuntatekniikka, Kaarikatu 29, 15100 Lahti

Ramboll Finland Oy (30.4.2007 asti Ins.tsto Paavo Ristola Oy)
Terveystie 2, 15870 Hollola

Hämeen ympäristökeskus, Lahden toimipaikka, PL 29, 15141 Lahti.

Hanketiedot

Rälssin maanvastaanottoalueella vastaanotetaan puhtaita ylijäämämaita, kiviä, kantoja, asfalttia ja lunta. Alueella on myös kivi- ja kantoaineksen jatkojalostus- ja välivarastointialueet. Alueen toiminnot pysyvät entisellään, mutta koska se on täyttymässä muutaman vuoden sisällä, sitä on laajennettava. YVA-menettelyssä tarkastellaan sekä alueen laajennuksen että sillä olevien toimintojen vaikutuksia. Hankkeella on neljä laajentumisvaihtoehtoa sekä vaihtoehto, jossa aluetta ei laajenneta. Laajentumisvaihtoehdot eroavat toisistaan pinta-alan, toiminnan vaiheistuksen ja eri toimintojen sijoittumisen suhteen. Kaikissa laajentumisvaihtoehdoissa selvitetään sekä mahdollisuutta louhia aluetta syvemmäksi että jättää alue louhimatta.

Suoritemaksu (hankkeesta vastaavalle)

4 370 €

YVA-menettely

YVA-menettely on tässä hankkeessa tarpeen, koska YVA-asetuksen 6 §:n hankeluettelon 11b) -kohdan mukaan YVA-menettelyä on sovellettava muiden jätteiden kuin ongelmajätteiden fysikaalis-kemialliseen käsittelylaitokseen, jonka mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa, 11d) -kohdan mukaan muiden kuin ongelmajätteiden tai yhdyskuntajätteiden ja -lietteiden kaatopaikkoihin, jotka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle, ja 2b) -kohdan mukaan kiviaineksen ottoon, kun otettava ainesmäärä on vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa.

YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on ja mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä. Ympäristökeskus kuulutti YVA-ohjelman ja toimitti sen nähtävillä. Kaikki, joiden oloihin tai etuihin hanke voi vaikuttaa, samoin kuin ne yhteisöt ja säätiöt, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea, voivat ilmaista mielipiteensä arviointiohjelmasta. Ympäristökeskus myös pyysi arviointiohjelmasta lausunnot.

Saatuana mielipiteet ja lausunnot ympäristökeskus antaa siitä yhteysviranomaisen lausunnon hankkeesta vastaavalle. Hankkeesta vastaava tekee tarvittavat ympäristöselvitykset YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti ja kokoaa tiedot YVA-selostukseksi, joka valmistunee syksyllä 2007. YVA-selostuksesta pyydetään lausunnot ja mielipiteet ja pidetään yleisötilaisuus vastaavalla tavalla kuin YVA-ohjelmasta. Ympäristökeskus antaa lopuksi lausunnon arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä.

Hankkeen edellyttämät luvat

Viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen tai tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon. Hankkeeseen kuuluvista toimista useat edellyttävät ainakin ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa.

Eri menettelyiden yhteensovittaminen

Samanaikaisesti YVA-menettelyn kanssa on käynnistynyt myös Lahden kaupungin suunnittelualueita koskeva asemakaavoitus. Asemakaavan valmistelua ja YVA-menettelyä pyritään viemään rinnakkain. Asemakaavan vaikutusten arvioinnissa voidaan hyödyntää YVA-menettelyssä syntyviä selvityksiä. Asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa esiteltiin samassa yleisötilaisuudessa kuin YVA-ohjelmaa. Tavoitteena on, että vastaavasti asemakaavaluonnosta esitellään yhtä aikaa YVA-selostuksen kanssa. Molempien prosessien asiakirjat ovat nähtävillä samoissa paikoissa.

Arviointiohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen

Arviointiohjelma kuulutettiin Etelä-Suomen Sanomissa 22.3.2007. Kuulutus ja YVA-ohjelma olivat nähtävillä 20.3.- 11.5.2007 Lahden kaupungin ilmoitustaululla kaupunginkansliassa sekä myös kaupungin teknisen ja ympäristötoimialan palvelupisteessä ja maankäytössä, Hämeen ympäristökeskuksen Lahden toimipaikassa, Lahden pääkirjastossa ja Launeen ja Renkomäen lähikirjastoissa. YVA-ohjelma oli myös Internetissä osoitteessa <http://projektit.ristola.com/lahti/ralssi-yva>. Kuulutus oli myös ympäristökeskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/ham >

Ajankohtaista > Kuulutukset. YVA-ohjelmasta ja asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pidettiin yleisötilaisuus 27.3.2007.

Arviointiohjelmasta pyydettiin lausunnot Etelä-Suomen lääninhallitukselta, Hollolan kunnanhallitukselta, Hämeen tiepiiriltä, Lahden kaupunginhallitukselta, Lahden kaupunkiseudun seutuhallinnolta ja Päijät-Hämeen liitolta,

Yhteenvedo annetuista lausunnoista ja mielipiteistä

Etelä-Suomen lääninhallituksella ei ole huomautettavaa YVA-ohjelmasta.

Hämeen tiepiirillä ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta. Siinä on esitetty tienpidon ja liikenteen kannalta riittävällä tarkkuudella hankkeen perustiedot ja arvioitavat vaikutukset. Tiepiirillä ei ole huomautettavaa myöskään hankkeen aiheuttaman liikenteen ohjaamisesta nykyisen liittymän kautta maantielle 140.

Lahden kaupunki antaa lausuntonaan Lahden seudun ympäristöpalvelujen launnossa esitetyn. Siinä todetaan, että YVA-ohjelmassa otetaan riittävän laajasti ja monipuolisesti huomioon alueelle sijoittuvien toimintojen ympäristövaikutukset, joista olennaisimpia ovat vaikutukset ihmisiin, maankäyttöön, liikenteeseen, maisemaan, pinta- ja pohjavesiin sekä kasvillisuuteen ja eläimistöön. Lahden seudun ympäristöpalvelut katsoo, että arviointiohjelma on tarpeeksi kattava arviointiselostuksen laatimisen lähtökohdaksi.

Päijät-Hämeen liitto pitää tärkeänä, että ympäristövaikutusten arviointi tehdään huolella ja että arvioinnissa kiinnitetään riittävää huomiota suunnittelualueen asemaan uuden ohikulkutielinjan ja erilaisten maankäyttömuotojen suojavyöhykkeenä. Ala-Okeroisten virkistysalue on osa kaupunkirakennetta jäsentävää ja Lahtea kehämäisesti kiertävää viheryhteysverkostoa. On hyvä, että arvioitavissa ympäristövaikutuksissa on nostettu erityisesti arvioitaviksi seikoiksi ihmisiin kohdistuvat vaikutukset, kuten virkistys, ja lisäksi erityisiä arvioitavia vaikutuksia ovat maankäytölliset ja maisemalliset vaikutukset, vaikutukset pinta- ja pohjavesiin sekä maaperään ja vaikutukset kasvillisuuteen ja eläimistöön. Tulevan seudullisen maanvastaanottoalueiden verkoston tarjoamien vaihtoehtojen ja mahdollisuuksien käsittely on jäänyt suppeaksi. On hyvä, että asiaa on tarkoitettu käsitellä jatkotyöskentelyssä.

Ala-Okeroisten ja ympäristön omakotiyhdistys ry ottaa kantaa liikenneturvallisuuteen sekä melu- ja pölyhaittoihin. Liikenneturvallisuutta tulisi huomattavasti parantaa. Maankaatopaikalle kääntymistä varten tulisi rakentaa kokonaan erillinen kääntymiskaista, koska nyt kuorma-autot käyttävät kääntymiskaistanaan nykyistä linja-autopysäkin levennystä. Nykyinen linja-autopysäkki tulisi siirtää maankaatopaikan kääntymiskaistan jälkeen (Mäntsälään päin) turvallisempaan paikkaan, kuitenkin niin, että näkyvyys olisi tarpeeksi hyvä molempiin suuntiin. Lisäksi koko risteysalueen turvallisuuden parantaminen olisi tutkittava. Pölyhaittojen poistamiseksi ehdotetaan maankaatopaikalle johtavan tien asfaltoimista kokonaan. Meluhaittojen poistamiseksi ehdotetaan että Tuomenojan alueen kohdalle rakennettaisiin meluaita. Lisäksi olisi tutkittava, onko mahdollista muuttaa maankaatopaikan tieliittymä kokonaan toiseen paikkaan. Yhdistyksen kautta on tullut myös alueen asukkaana kirjelmä, jonka tiivistelmä on seuraavassa:

Henkilö A on Tuomenojankadun varren asukkaana huolestunut liikenteen vaaroista sekä melu- ja pölyhaitoista. Tuomenojankadun ja Vanhan Helsingintien risteys on jo nyt vaarallinen jatkuvan satojen ajokertojen päivittäisen kuorma-autoliikenteen vuoksi. Ne käyttävät risteuksen kohdalla olevaa bussipysäkkiä kääntymiskaistana, mikä tekee sen turvattomaksi pysäkkiä käyttävälle koululaisille ja autottomille. Risteyksessä on sattunut 'läheltä piti' -tilanteita ja kolareita. Autoilija saa olla hyvin varuillaan takana ja vastaan tulevan liikenteen vuoksi kääntyessään Tuomenojankadulle. Maankaatopaikalta tulevien autojen mukana kulkeutuu Helsingintielle savea. Sateella se on vaarallisen liukasta ja kuraa autot ja mopolla kouluun kulkevat koululaiset. Kuivana aikana maantieltä ja maankaatopaikalta tulee hienojakoista pölyä sisätiloihin asti. Maanajosta aiheutuu myös meluhaittaa, koska se jatkuu iltamyöhään asti lähes ympärivuotisesti. Kirjoittaja kysyy, onko harkittu muuta kuin Tuomenojantien kohdalla olevaa kulkureittiä maankaatopaikalle, jotta sen aiheuttamat liikenteen vaarat ja muut haitat vähenisivät. Tuomenojan alue on ainoa aivan lähituntumassa oleva asuinalue. Tuomipuiston uudelle asuinalueelle on muuttanut paljon nuoria lapsiperheitä.

Henkilöt B ja C muistuttavat, että Tuomenojan asuinalue on vastapäätä Rälssin maanvastaanottoalueen liittymää, jonka kautta kuorma-autot kulkevat edestakaisin päivittäin klo 6 – 20. Liikenne aiheuttaa jo tällä hetkellä pakokaasu- ja meluhaittoja, ja alueen asukkaita pelottaa liikenteen kasvu jatkossa. Kostealla säällä vanha Helsingintie on mutavellin peitossa Rälssin liikenteen vuoksi. Tuomenojan asuinalueella ei tietyvästi ole vielä tehty pakokaasu- ja melumittauksia, mutta olisi aiheellista selvittää, ovatko arvot asumiselle sallituissa rajoissa, jotta kohtuulliset asuinolot turvattaisiin Tuomenojan omakoti-alueella.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Yhteysviranomaisen toteaa YVA-lain 9 §:n mukaisesti, miltä osin arviointiohjelmaa on tarkistettava.

Rälssin maanvastaanottoalueen laajennuksen YVA-ohjelmassa on kaikki YVA-asetuksen 9 §:n edellyttämät asiakohdat. Niitä on tarpeen joiltakin jäljempänä todetuilta osin lähinnä hiukan tarkentaa.

Hankekuvaus ja hankkeen vaihtoehdot

Hankeella on neljä laajentumisvaihtoehtoa. Taulukoissa 3.6. ja 3.7. on otsikojensa mukaan alustavat laskelmat eri vaihtoehtojen pinta-aloista, täyttötaluuksista ja käyttöajoista ilman louhintaa ja louhinnan kanssa. Pinta-aliatiedot taulukoista kuitenkin puuttuvat. Käyttöajoissa kiinnittää huomiota se, että vaihtoehtoja verrattaessa ei ole käytetty samaa täyttömäärää käyttöaikaa laskettaessa. Ylijäämämaita syntyy ohjelman mukaan vuosittain Lahdessa 200 000 – 400 000 m³, ja määrä tietysti vaihtelee vuosittain rakennustoiminnan aktiivisuudesta riippuen. Vaihtoehtoja verrattaessa olisi kuitenkin pitänyt käyttää aina samaa täyttömäärää tai perustella se, miksi se eri vaihtoehdoissa vaihtelee. Taulukossa olisi voinut kuvata myös eri vaihtoehdoissa arvioidut louhintamäärät.

Ohjelman mukaan materiaalien hyötykäyttö tulee lisääntymään, joten kohteessa tarvitaan välivarastointi- ja jatkojalostuskenttää. Vaihtoehtoja kuvattaessa todetaan jatkojalostusalueista kuitenkin vain se, että ne säilyvät nykyisellään ja

alueelle B siirretään ympäristöä haittaamatonta varastointia. Nykyisen ja tulevan toiminnan yhteisvaikutusten arvioimiseksi on tarpeen kuvata tarkemmin se, missä louheen, asfaltin, betonin ja kantojen murskaus ja välivarastointi tapahtuvat.

Vaihtoehtoina todetaan tarkasteltavan toiminta-alueen kokoa, toiminnan vaiheistusta ja eri toimintoja ja niiden sijoittumista nykyiselle ja laajennusalueelle. Vaihtoehtojen esittelyssä ei kuitenkaan ole selvitetty sitä, mitkä ovat toiminnan vaiheistuksen vaihtoehdot.

Hankkeen kuvauksessa todetaan, että maanvastaanottoalueen tulee olla vetoisuudeltaan vähintään 10 vuoden tarpeita vastaava. Esitellyistä vaihtoehdoista kuitenkin vain ABD ja ABDE täyttävät taulukkojen 3.6. ja 3.7. mukaan tämän ehdon. Jää epäselväksi, mikä on vaihtoehtojen A ja AB merkitys hankkeen toteutuksen kannalta, jos ne eivät yksin tai yhdessäkään täytä hankkeen tavoitteita.

Alueen ympäristön nykytilan kuvaus

Alueen sijainti ja maankäyttö, kaavoitustilanne sekä ympäristöolot on kuvattu yleispiirteisesti, mutta riittävän tarkasti hankkeen vaikutusten tunnistamiseksi ja vaikutusselvitysten kohdentamiseksi olennaisiin vaikutuksiin. Hanke on sopusoinnussa kaavoituksen kanssa, kun otetaan huomioon, että alue on tarkoitettu virkistyskäyttöön maanvastaanoton päätyttyä.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

YVA-ohjelman mukaan hankkeessa erityisesti arvioitaviksi tulevia vaikutuksia ovat ihmisiin kohdistuvat, maankäytölliset ja maisemalliset vaikutukset sekä vaikutukset pinta- ja pohjavesiin, maaperään, kasvillisuuteen ja eläimistöön.

Ihmisiin kohdistuvina vaikutuksina on tarpeen arvioida erityisesti vaikutusta liikenneturvallisuuteen, melun ja pölyn terveys- ja viihtyisyysvaikutuksia sekä ajoneuvojen mukana kulkeutuvan maa-aineksen aiheuttamaa likaantumista.

YVA-ohjelmassa todetaan, että nykyisen toiminnan (murskaimet, liikenne ym.) aiheuttamat melutasot selvitetään mittaamalla. Mittauksilla ei yksinään saada riittävää kuvaa alueen melutilanteesta, vaan ympäristön melutasot on selvitettävä mittauksin ja soveltuvia laskentamalleja (tietokonesovelluksia) käyttäen. Meluselvityksessä on otettava huomioon melun todennäköinen impulssimaisuus. YVA-selostuksessa on melun leviäminen esitettävä riittävän selkeitä melualuekarttoja käyttäen eri hankevaihtoehtojen (ml. 0-vaihtoehto) mukaisissa tilanteissa. Saatuja tuloksia on verrattava valtioneuvoston asettamiin melutason ohjearvoihin (VNp 993/1992).

YVA-ohjelmasta ei selviä miten toiminnasta (murskaimet, liikenne ym.) aiheutuvat pölyhaitat arvioidaan. Toiminnasta asutukselle aiheutuvat pölyhaitat on arvioitava leviämismallia käyttäen. YVA-selostuksessa on pölyn leviäminen esitettävä riittävän selkeitä leviämiskarttoja käyttäen eri hankevaihtoehtojen (ml. 0-vaihtoehto) mukaisissa tilanteissa. Laskennalla saatuja tuloksia on verrattava valtioneuvoston ilmanlaadulle antamiin ohje- ja raja-arvoihin (VNp 480/1996 ja VNA 711/2001).

YVA-ohjelmassa esitetyt luontoselvitykset ovat riittäviä. Jos lähialueella on talousvesikaivoja, mahdolliset vaikutukset niihin on selvitettävä.

Haitallisten vaikutusten vähentäminen

Liikenneturvallisuuden lisäämiseksi on tarpeen selvittää Helsingintien ja maankaatopaikalle johtavan tien risteuksen parantamistarvetta ja ehdotettua bussipysäkin siirtomahdollisuutta. Sekä liikenneturvallisuuden parantamiseksi että maa-aineksen aiheuttaman likaantumisen vähentämiseksi on tarpeen selvittää keinoja maa-aineksen Helsingintielle kulkeutumisen vähentämiseksi; mielipiteissä ehdotettiin maankaatopaikalle johtavan tien päällystämistä.

Mikäli meluselvitysten mukaan valtioneuvoston asettamat melutasojen ohjearvot ovat vaarassa ylittyä, on esitettävä keinot, joilla melutasot saadaan alenetuiksi. Samoin on esitettävä keinot pölyhaittojen ehkäisemiseksi.

Etenkin vaihtoehtojen D ja E vaikutuksista on erityisen tärkeää selvittää maisemahaittojen vähentämismahdollisuudet.

Osallistumisen järjestäminen

YVA-ohjelmasta oli laadittu tiivistelmä, joka jaettiin lähialueen asukkaille. Arviointiselostuksesta laadittava tiivistelmä olisi hyvä jakaa vastaavalla tavalla lähialueen asukkaille.

Raportointi

YVA-ohjelma on selkeä, helppolukuinen ja riittävästi havainnollistettu. Kuvat ovat selviä. Kuvassa 3.4. olisi kuitenkin ollut tarpeen todeta, että kaupungin omistamat alueet on kuvattu vihreällä.

Lausunnon nähtävillä olo

Ympäristökeskus lähettää lausuntonsa tiedoksi lausunnon antajille ja mielipiteen esittäjille. Se on nähtävillä kuulutuspaikassa ja tulee nähtäville myös ympäristöhallinnon verkkopalveluun osoitteeseen www.ymparisto.fi > Alueelliset ympäristökeskukset > Hämeen ympäristökeskus > ympäristönsuojelu > ympäristövaikutusten arviointi > Vireillä olevat YVA-hankkeet.

Ympäristökeskus lähettää kopiot arviointiohjelmasta saamistaan lausunnoista hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Hämeen ympäristökeskuksessa.

Johtaja

Harri Kallio

Kehittämispäällikkö

Riitta Turunen

Liite

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksun määräytyminen

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Hämeen ympäristökeskukselta. Oikaisuvaatimus on toimitettava ympäristökeskukselle kuuden (6) kuuden kuukauden kuluttua maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ympäristökeskukseen myös sähköisessä muodossa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjistä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaatimus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hämeen ympäristökeskuksen postiosoite on PL 131, 13101 Hämeenlinna ja käyntiosoite Birger Jaarlinkatu 13. Lahden toimipaikan postiosoite on PL 29, 15141 Lahti ja käyntiosoite Kauppakatu 11 C. Sähköposti toimitetaan osoitteeseen kirjaamo.ham@ymparisto.fi.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Laki valtion maksuperustelain muuttamisesta (961/1998)

Ympäristöministeriön asetus (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)